

בראשית פרק כג

ב וַתָּמָת שָׂרָה בְּקִרְיַת אַרְבֶּעַ הוּא חֲבֵרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיְבֹא אַבְרָהָם לִסְפֹּד לְשָׂרָה וּלְבִכְתָּהּ:

רש"י על בראשית פרק כג פסוק ב

(ב) בקרית ארבע - על שם ארבע ענקים שהיו שם אחימן ששי ותלמי ואביהם.

ד"א על שם ד' זוגות שנקברו שם איש ואשתו (ב"ר) אדם וחווה. אברהם ושרה. יצחק ורבקה. יעקב ולאה:

במדבר פרק יג פסוק כב

(כב) וַיַּעֲלוּ בְּנֵגֶב וַיְבֹא עַד חֲבֵרוֹן וְשָׁם אַחִימֶן שָׁשִׁי וְתַלְמִי יְלִידֵי הָעֵנָק וְחֲבֵרוֹן שִׁבְעַת שָׁנִים נִבְנְתָה לִפְנֵי צֶעַן מִצְרָיִם:

דבר אחר, על שם ארבעה זוגות שנקברו שם, איש ואשתו:

אדם וחווה.

אברהם ושרה.

יצחק ורבקה.

יעקב ולאה:

ונקרא כן על שם העתיד

ויבא אברהם - מבאר שבע:

רש"י לעיל כא, לד מבאר שאברהם גר בחברון 25 שנה לאחר זה גר בבאר שבע 26 שנה לאחר זה חזר

לחברון, ולאחר 12 שנה בחברון היה עקידת יצחק, ובפרק כב, יט לאחר עקידת יצחק, מבאר רש"י "וישב

אברהם בבאר שבע - לא ישיבה ממש. שהרי בחברון היה יושב. שנים עשרה שנים לפני עקידתו של

יצחק, יצא מבאר שבע והלך לו לחברון. "וכאן רש"י מפרש שבא מבאר שבע, כיון שבפסוק הנ"ל כתוב

ש"וישב אברהם בבאר שבע".

ולכאורה אינו מובן טעמו של רש"י שאינו מפרש וישב אברהם בבאר שבע, "ישיבה ממש", וכי מפני שהי'

יושב לפני העקידה בחברון 12 שנה אין לומר שעכשיו עבר לבאר שבע?

(ואין לומר שטעמו של רש"י הוא מטעם ששרה היתה בחברון, כי הרי אין נותן זה כטעם).

וי"ל שלכן מביא רש"י בהמשך "כמו שנאמר, (לעיל כא, לד) "ויגר אברהם בארץ פלשתים ימים רבים".

מרוכים משל חברון הראשונים".

כי ההכרח של רש"י שלאחר שבער לחברון, רק בחברון היה הישיבה של ממש, הוא מזה שכתוב "ויגר

אברהם בארץ פלשתים ימים רבים" 26 שנה, אין לומר שגר שם יותר מ-26 שנה אחר כך, כי לא מסתבר

ל'י' לרש"י לומר שזה נשתנה אחר כך, כי למה לו להפסוק לומר כאן סכום השנים שמשנתה אחרי זה.

ואף שהמספר של 25 שנה בחברון ג"כ נתרבו לאחר שחזר שם, אבל זה אין הפסוק מסכם הסכום אלא

זה מראה לנו הפירוש ב"ימים רבים" שגר בפלשתים, והשנים בחברון נתרבו אחר כך לאחר שחזר

אברהם מפלשתים לחברון.

(ב) ויבא אברהם - מבאר שבע:

לספוד לשרה ולבכתה - ונסמכה מיתת שרה לעקידת יצחק.

לפי שעל ידי בשורת העקידה, שנזדמן בנה לשחיטה, וכמעט שלא נשחט, פרחו נשמתה ממנה, ומתה:

(לכאורה בפשטות לומדים שהבשורה הרעה מה שכמעט קרה ליצחק נגע לשרה לרע, עד שמתה.

אמנם לכאורה אינו מובן

(א) הרי בפועל לא קרה כאן שום דבר רע ליצחק, א"כ איך נגע זה בשרה לרעה? ובמדרש נזכר כמה פירושים בזה אבל בדברי רש"י לא נמצא מזה.

(ב) למה מביא רש"י פירוש זה על דברי הפסוק "לספוד לשרה ולבכתה" ולא על "ותמת שרה", הרי מפרש איך מתה.

(ג) מהו הפירוש בדברי רש"י "וכמעט שלא נשחט" לכאורה הי' צריך רש"י לומר וכמעט "שנשחט", ולא כמעט שלא נשחט שמובנו הוא שכן נשחט, והרי לא נשחט?

(ד) מהו דיוק הלשון "פרחה נשמתה", למה לא סתם "ומתה" בלי הוספת "פרחה נשמתה"?

(ה) רש"י אינו שואל כדרכו בכמה מקומות "למה נסמכה"? אלה מתחיל מיד "ונסמכה מיתת שרה".

ובפשטות לכאורה י"ל בכל זה, שזה אינו קשה כאן "למה נסמכה", כי כאן הוא המקום והזמן שבו מתה שרה, ולכן נכתבה כאן, ולכן אין להקשות למה נסמכה? ובפשטות של מקרא אינו קשה למה מתה שרה כמו שאין אנו מוצאים טעמים להזמן שבו מתו שאר אנשים. ולכן כשכתוב "ותמת שרה בקרית ארבע" אינו קשה לו לרש"י כלום

אמנם כשהפסוק אומר בסוף ש"ויבא אברהם לספד לשרה ולבכתה" השאלה היא שלכאורה ראשית כל הי' לו להפסוק לומר שויבא אברהם לקבר את שרה ולספד ולבכתה", ולמה אינו מזכיר את הקבורה הרי זהו כל תוכן הפסוקים שלאחרי זה.

וע"ז אומר רש"י, שההספד הי' ש"ונסמכה מיתת שרה לעקידת יצחק" מבלי להזכיר הקבורה, שאינו רוצה להפסיק בהקבורה בין מה שהספיד אותה עם זה שבא לקבור אותה.

ומסביר רש"י שסיבת הסמיכות הוא להזכיר גודל הנחת רוח שנעשה לשרה בשמעו שבנה הסכים למסור נפשו עד כדי קידוש השם, וזה הי' ההספד של אברהם על גדלותה של שרה שפרחה נשמתה מרוב שמחה על שזכתה לגדל בן כזה כיצחק שמוכן לילך עד הסוף ולהקריב את עצמו לרצונו של הקדוש ברוך הוא.

ולפי זה הפירוש של וכמעט שלא נשחט, (היינו למעט מה"לא נשחט", ואז מובנו שנשחט אלא) היינו שהי' חסר רק מעט והי' נשחט, (היינו שבא להרבות הנשחט, ושהי' חסר רק מעט) וזה שלא נשחט הוא רק מעט, ומזה מהבשורה שהי' מוכן זה גרם לה נחת רוח גדולה עד כדי שפרחה נשמתה וזה הי' ההספד של אברהם, ולכן לא הזכיר את הקבורה, כי ההספד הי' על מיתתה ביחס לעקידתו של יצחק.

ב וַיֹּאמֶר אֲבִרְהָם אֶל-עֲבָדָיו זֶקֶן בֵּיתוֹ הַמָּשָׁל בְּכָל-אֲשֶׁר-לוֹ שִׁים-גָּא יִדְּךָ תַּחַת יְרֵכִי:
הנה בכל הפרשה אינו מזכיר שם העבד ורק מסופר על עבד אברהם.

וברש"י על פסוק לט ופסוק מב מפרש שהעבד הוא אליעזר

ז יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לָקַחְנִי מִבֵּית אָבִי וּמֵאֶרֶץ מוֹלֶדְתִּי וְאֲשֶׁר דִּבְרָה לִי וְאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לִי לֵאמֹר לְזָרְעִךָ

אתן את-הארץ הזאת הוא ישלח מלאכו לפניך ולקחת אשה לבני משם:

מבית אבי - מחרן:

ומארץ מולדתי - מאור כשדים:

וזה מתאים עם פירש"י לעיל על הפסוק בפרשת לך לך פסוק ב בפרשת לך לך ויאמר יהוה אל-אברהם לך-לך מארצך וממולדתך ומבית אביך "מארץ - והלא כבר יצא משם עם אביו, ובא עד לחרן? אלא כך אמר לו, התרחק עוד משם, וצא "מבית אביך":

היינו שבית אביך הוא חרן. ו"ארץ" הוא אור כשדים. ומ"ש "ממולדתך" היינו גם אור כשדים, איפה שנולד אברהם, כמו שפירש"י כאן, והפירוש בהפסוק שם שיתרחק יותר מהארץ שגדל שם, "מארץ", וגם שם הי' המקום שנולד "וממולדתך", ואח"כ מוסיף הפסוק עוד שיתרחק גם מחרן, "וצא מבית אביך" היינו מחרן..

ורש"י שם אין צריך לפרש הפירוש של "מולדתך", כי זה דבר פשוט שנולד באור כשדים. כפי שמבואר שם בהפסוקים שלפני"ז.

אלא שא"כ לכאורה למה כאן צריך לפרש "מארץ מולדתי, אור כשדים"?

ולעיל בפסוק ד כששלוח את אליעזר כתוב אל-ארצי ואל-מולדתי ולקחת אשה לבני ליצחק: ושם לא פירש רש"י כלום?

ואם הפירוש הוא כמו כאן "אל ארצי" ומולדתי, הוא כנ"ל הארץ שבו גדל ובו נולד היינו אור כשדים, אבל הלא לא שלחו לאור כשדים אלא לחרן?

עיין מ"ש במקום אחר להוכיח שארם נהרים עיר נחור הוא חרן.

ולכאורה גם אינו מובן שבדברי העבד בראשית כד, לח לח אם-לא אל-בית-אבי תלך ואל-משפחתי ולקחת אשה לבני: היינו שהעבד אומר שאברהם צוה לו שילך אל בית אביו ולמשפחתו, אבל כפי שכתוב **לעיל בפסוק ד כששלוח את אליעזר כתוב** אל-ארצי ואל-מולדתי ולקחת אשה לבני ליצחק: ולא נזכר כלל שילך אל בית אביו ולמשפחתו?

ופשטות הכתובים לנכאורה נראה שהוא סתם שלח לו למצוא אשה, ואמר לו שלא-תקח אשה לבני מבנות הפנעלי אשר אנכי יושב בקרב: כי אל ארצי.

ורש"י "בה אדע", ועוד כבר מפרש שחפש ממשפחתו, (אבל מזה שאמר "בדרך נחני אל בית אחי אדוני" מזה אין הוכחה שהוא חפש את זה רק שהמציאו לו.) אבל בדברי אברהם לכאורה לא נמצא זה, ולמה אמר כן העבד?

לכן נראה שבאמת שלחו לחרן, ולא לאור כשדים, כפשטות הסיפור, וכאן הפירוש של "אל ארצי ומולדתי" הוא לא כבלך לך ובפסוק ז, שארצי ומולדתי הוא אור כשדים, אלא אל ארצי, היינו הארץ שהיה גר בה,

והוא חרן, והיינו בדברי העבד "אל בית אבי תלך", והכוונה שילך להעיר שבו נמצא בית אביו, היינו נחור וכו', ולאחרי זה מוסיף לומר ומולדתי, שכנ"ל א"א לפרש אור כשדים, לכן הפירוש הוא מולדתי, המשפחה שבו נולדתי, והיינו "משפחתי" שבדברי העבד.

ורש"י אי"צ לפרשו כאן, כיון ששלחו לארם נהרים לחרן, א"כ לא שייך לומר "מולדתי" שנולד שם, וצריך לומר שהכוונה הוא להמפשחה שבו נולד, ולכן בפסוק ז', שבא לאחרי פסוק ד שכתוב שם "מבית אבי, ומארץ מולדתי" והי' אפשר לומר שהכוונה "לקחני מבית אבי ומארץ מולדתי" הוא כבדברי העבד שארצי הוא חרן שגדל בה, ומולדתי כבדברי אברהם להעבד שהכוונה הוא למפשחתי, לכן מפרש רש"י ואומר לא אלא שכאן הפירוש הוא כבלך לך, שארצי הוא חרן, ומולדתי הוא אור כשדים.

ועיין בלקו"ש ח"א לך לך הביאור בכל הלשונות בלך לך ע"פ מדרש וחסידות]

ואשר דבר לי - לצרכי.

כמו, (מלכים א' ב ד) "אשר דבר עלי".

וכן כל, "לי" ו"לו", ו"להם", הסמוכים אצל דבור, מפורשים בלשון על.

ותרגום שלהם, "עלי", "עלוהי", "עליהון".

שאין נופל אצל דבור, לשון, "לי", ו"לו", ו"להם". אלא, "אלי", "אליו", "אליהם". ותרגום שלהם,

"עמי", "עמיה", "עמהון".

אבל אצל אמירה נופל לשון לי ולו ולהם:

[היינו שכשרוצים לומר, שהשם דבר אלי, אז אפשר לומר, "שהשם אמר לי", ואז פירושו שהשם דיבר אלי. אבל אין לומר "שהשם דבר לי".

ואם כתוב שהשם דיבר לי אז מתרגמין זה שהשם דיבר לצרכי, אבל אין פירושו שהשם דיבר אלי]

לֹט וְאִמֶּר אֶל־אֲדֹנָי אֱלֹהֵי לֹא־תִלְךָ הָאִשָּׁה אַחֲרַי:

(לט) אלי לא תלך האשה - "אלי, כתיב.

בת הייתה לו לאליעזר, והיה מחזר למצוא עילה, שיאמר לו אברהם לפנות אליו, להשיאו בתו.

אמר לו אברהם, בני ברוך, ואתה ארור.

ואין ארור מדבק בברוך:

מִבְּוָאֵב הַיּוֹם אֶל־הָעֵין וְאִמֶּר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנָי אֲבִרְהָם אִם־יִשְׁקֶנָּה מִצְלִיחַ דְּרָכָי אֲשֶׁר אֲנִי הֹלֵךְ עָלֶיהָ:

(מב) ואבא היום - היום יצאתי והיום באתי.

מכאן שקפצה לו הארץ.

אמר רבי אחא: יפה שיחתן של עבדי אבות לפני המקום, מתורתן של בנים.

שהרי פרשה של אליעזר כפולה בתורה.

והרבה גופי תורה, לא נתנו אלא ברמיזה:

ומזה שהפסוק אינו קרואו בשמו נראה שכל המעלה שלו שהוא עבד אברהם. ולכן מתחיל ג"כ דבריו למשפחת רבקה בבפסוק ל"ד "עבד אברהם אנכי" והנה אליעזר נזכר כבר לעיל בפרשת לך לך יד, יד. **יָד וַיִּשְׁמַע אַבְרָם כִּי נִשְׁבָּה אַחִיו וַיֵּרָק אֶת־חֲנִיָּלָיו וַיֵּלֶדְי בֵּיתוֹ שְׁמֹנֶה עָשָׂר וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַיִּרְדֹּף עַד־דָּן:** **חניכיו - "חנכו" כתיב. זה אליעזר שחנכו למצוות.**

שמונה עשר ושלש מאות - רבותינו אמרו: אליעזר לבדו היה, והוא מנין גימטריא של שמו:

והנה זה היה מסירת נפש גדולה מצד אליעזר כדברי רש"י

שם פסוק יג

יָג וַיְבֹא הַפְּלִיט וַיַּגֵּד לְאַבְרָם הָעֶבְרִי וְהוּא שֵׁכֵן בְּאֶלְנֵי מִמְרָא הָאֱמֹרִי אָחִי אֲשָׁכַל וְאָחִי עֶזְרָ וְהֵם בְּעָלֵי בְרִית־אַבְרָם:

(יג) ויבא הפליט - [מדרשן], לפי פשוטו, זה עוג שפלט מן המלחמה. והוא שכתוב, **(דברים ג יא)** "כי רק עוג נשאר מיתר הרפאים". וזהו, "נשאר", שלא הרגוהו אמרפל וחבריו, כשהכו את הרפאים, בעשתרות קרנים. תנחומא (חקת כה). ומדרש בראשית רבה (מב ח): זה עוג שפלט מדור המבול. זהו, "מיתר הרפאים", שנאמר **(יג)** "הנפלים היו בארץ" וגו'. ומתכין שיהרג אברהם, וישא את שרה:

ואליעזר הוא שנלחם עם אברהם כנגד כל המלכים החזקים. וא"כ ה' מסירת נפש גדולה מצדו.

ובפרק לאחר זה נזכר כאיש ימינו של אברהם ושה' לומד מאברהם ומלמד לאחרים כמבואר בפרק טו **ב וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֲדֹנָי וְהוּא מֵה־תִּתֶּן־לִי וְאֶנְכִי הוֹלֵךְ עִרְגִּי וּבֶן־מֶשֶׁק בֵּיתִי הוּא דִּמְשָׁק אֱלִיעֶזֶר:**

דמשק - לפי התרגום: מדמשק היה.

ולפי מדרש אגדה: שרדף המלכים עד דמשק.

ובתלמוד דרשו נוטריקון, דולה ומשקה מתורת רבו לאחרים:

והנה עכשיו בעת שליחותו של אליעזר ה' יצחק בן 40 שנה, וכיון שנולד יצחק לאברהם בהיותו בן 100 שנה א"כ בעת סיפור זה אברהם הוא בן 140 והסיפור של המלחמה עם המלכים, וברית בין הבתרים היה במשך 25 שנה שה' אברהם בחברון. ומהמשך הפסוקים, ומדברי רש"י משמע שהמלחמה וברית בין הבתרים ה' בתוך עשר שנים הראשונות לאחר שהגיע אברהם לאלוני ממרא היא חברון.

(עיין בארוכה מ"ש בזה בעיונים לפרשת לך לך).

א"כ הרי אליעזר ה' עם אברהם לפחות עוד 15 עשרה שנה היינו לפחות 65 שנים לפני מאורע זה. ובפרט לפי המובא שם מסדר עולם וכו', בשם המפרשים שברית בין הבתרים ה' בהיות אברהם 70 שנה, א"כ ה' אליעזר עם אברהם במשך 70 שנה, ונלחם בשבילו, ודולה ומשקה מתורת רבו.

ובכל זה קורא לו רק בשם עבד, וכשרצה להתחתן אומר לו שאינו יכול ובכל זאת הוא מתבטל לגמרי לאברהם. ואומר רק שהוא "עבד אברהם".

ולכאורה בזה גם יובן דברי רש"י הנ"ל
אמר רבי אחא: יפה שיחתן של עבדי אבות לפני המקום, מתורתן של בנים.
שהרי פרשה של אליעזר כפולה בתורה.
והרבה גופי תורה, לא נתנו אלא ברמיזה:

וכוונתו שאף שהוא שיחה אבל הוא "עבדי אבות" היינו הביטול שלהם הוא יפה "לפני המקום", יותר מתורה שלומדים הבנים.

ובדוגמא להמסופר בשאול ושמואל הנביא, כי אף ששאול אמר שמעתי לדברי ה' וחשב שעשה מה שצוהו,
וכששאלו ומה קול הצאן, אמר שרצה להביא קרבן לה' מן המובחר,
ואמר לו שמואל הלא טוב שמוע מזבח טוב, ולהקשיב מחלק מריאים.

וההדגשה הוא על עבדי אבות, אף שהוא שיחה אבל כיון שהוא מרגיש שעבד אברהם אנכי א"כ זהו חשוב ביותר מתורה שאפשר לטעות

(ועוד נזכר אליעזר לעיל ויקח שני נעריו עמו בדרך להעקידה שהי' שלש שנים לפני זה כשהי' יצחק בן 37. ג וַיִּשְׁלַח אֲבֹרָהִם בְּבִקְרָ וַיַּחְבֹּשׁ אֶת־חֲמֹרֹו וַיִּלָּח אֶת־שְׁנֵי נַעֲרָיו אֵתֹו וְאֵת יִצְחָק בְּנֹו וַיִּבְקַע עֲצֵי עֵלֶה וַיִּקַּח וַיִּלֶּךְ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אָמַר־לֹו הָאֱלֹהִים:
את שני נעריו - ישמעאל ואליעזר.
שאין אדם חשוב רשאי לצאת לדרך בלא שני אנשים.
שאם יצטרך האחד לנקביו ויתרחק, יהיה השני עמו:)-

יד וְהָיָה הַנֶּעֱרָ אֲשֶׁר אָמַר אֵלָיָה הַטִּי־גָא כִּדְרָ וְאִשְׁתָּהּ
וְאָמַרָה שְׂתָהּ וְגַם־גַּמְלִיךָ אִשְׁקָה אַתָּה הַלְחָתְךָ לַעֲבָדְךָ
לִיצְחָק וְיָבֵה אִדְעָ כִּי־עֲשִׂיתָ חֶסֶד עִם־אֲדֹנָי:

[הנה בדברי העבד, "ואמרה שתה וגם גמליך אשקה", היינו שבתחלה מיד היא תאמר שגם תשקה את הגמלים אמנם בפועל מסופר לקמן בפסוק יז וַיֵּרֶץ הָעֶבֶד לִקְרֹאתָהּ וַיֹּאמֶר הַגַּמְיָאִינִי גָא מַעֲט־מִים מִכְדָּךְ:

יח ותאמר שתה אדני ותמהר ותָרַד כְּדָה על־יָדָה ותשקהו: יט ותכל להשקותו ותאמר גם לגמליך אשאב עד אם-כלו לשותת: כ ותמהר ותער כְּדָה אֶל-הַשִּׁקָּת ותָרַץ עוד אֶל-הַבָּאָר לשאב ותשאב לְכָל-גַּמְלָיו:

היינו שקודם השקתה את העבד, ורק לאחר־זו אמרה שתשקה את הגמלים וכן עשתה, והי' בזה לא רק טוב לב, אלא גם חכמה, שידעה מה לעשות גם מבלי לשאול אותה אבל מ"מ המעשה הוא העיקר שלא אמרה שתעשה כן אלא לאחר שהשקתה אותו.

וכן לקמן בסיפור הדברים של העבד, כשמספר אודות תפלתו

מב ואָבָא הַיּוֹם אֶל-הָעֵין וְאָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי אֲבָרְכֶם אִם-יִשָּׁר-נָא מַצְלִיחַ דְּרָכֵי אֲשֶׁר אָנֹכִי הֵלַךְ עֲלֶיהָ: מג הִנֵּה אָנֹכִי נֹצֵב עַל-עֵין הַמַּיִם וְהִיא הַעֲלָמָה הַיְצֵאת לְשָׂאֵב וְאִמְרַתִּי אֵלֶיהָ הַשְׁקִינִי-נָא מִעַט־מַיִם מִכַּדָּה: מד וְאִמְרָה אֵלַי גַּם-אַתָּה שְׂתֵּה וְגַם לְגַמְלֶיךָ אֲשָׁאֵב הוּא הָאִשָּׁה אֲשֶׁר-הִכִּים יְהוָה לְבֶן-אֲדֹנִי: היינו גם כנ"ל שהיא תאמר מיד גם אתה וגם לגמליך, אבל כשמספר אודות מה שקרה בפועל כתוב מה אָנִי טָרֵם אֲכַלָּה לְדַבֵּר אֶל-לִבִּי וְהִנֵּה רַבָּקָה יֵצֵאת וְכַדָּה עַל-שִׁכְמָהּ וְתָרַד הָעֵינָה וְתִשָּׁאֵב וְאָמַר אֵלֶיהָ הַשְׁקִינִי נָא: מו ותמהר ותָרַד כְּדָה מֵעֲלֶיהָ וְתִאֲמַר שְׂתֵּה וְגַם-גַּמְלֶיךָ אֲשָׁקָה וְאִשָּׁתִּי וְגַם הַגַּמְלִים הַשִּׁקְתָּה: היינו קוּסֵד וְתוֹרֵד כִּדָּה מֵעֲלֶיהָ וְתִאֲמַר שְׂתֵּה, ורק לאחר־זו וגם גמליך אשקה [

[נז וַיֹּאמְרוּ נִקְרָא לַנַּעֲרָה וְנִשְׁאַלָה אֶת-פִּיָּה:

ראיתי בחפזי בלקו"ש חלק י' וצריך ללמוד בפנים עם ההערות, שהרבי מביא הקושיא, הרי הסכימו כבר קודם, ולמה רק עכשיו שאלו את דעתה?

וגם שנראה שקודם הסכימו ומה פתאום שינו את דעתם?

ואין לומר שהשאלה הי' רק אם מסכימה לילך מיד, כי הרי בפסוק ורש"י לא נזכר זה ששאלו אותו אם היא מסכימה לילך מיד, רק סתם "אין משיאין את האשה אלא מדעתה", וכן ברש"י שלאחרי"ז

נח וַיִּקְרְאוּ לְרַבָּקָה וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיהָ הֲתִלְכִּי עִם-הָאִישׁ הַזֶּה וְתִאֲמַר אֵלָּה: (נח) וְתִאֲמַר אֵלָּה - מעצמי.

ואף אם אינכם רוצים:

ומסביר שבתחלה הסכימו כיון שכתוב לעיל

נ וַיַּעַן לָבָן וּבְתוּאֵל וַיֹּאמְרוּ מִי־הוּא יֵצֵא הַדֶּבֶר לֹא נוֹכַל דַּבֵּר אֵלֶיךָ רַע אוֹטוֹב: לא נוכל דבר אליך - למאן בדבר הזה. לא על ידי תשובת דבר רע, ולא על ידי תשובת דבר הגון. לפי שניכר שמה' יצא הדבר, לפי דברך, שזימנה לך: נא הִנֵּה-רַבָּקָה לְפָנֶיךָ קַח וְלָהּ וְתִהִי אִשָּׁה לְבֶן-אֲדֹנֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבַּר יְהוָה:

אבל כיון שהעבד ביקש לעשות לא כסדר הרגיל המבואר

נה וַיֹּאמְרָה אֲחִיהָ וְאִמָּהּ תֵּשֵׁב הַנַּעֲרָה אִתָּנוּ יָמִים אֲוַ עֲשׂוֹר אַחֵר תֵּלַךְ: שכך נותנין לבתולה זמן שנים עשר

חדש, לפרנס את עצמה בתכשיטים:

א"כ הי' אצלם ספק בכל דבריו א"כ הוצרכו לשאול.

אמנם אולי אפשר גם לתרץ, כי הרי רואים שהעבד הלך לשאול במשפחתה, אף שאין משיאין את האשה אלא מדעתה.

אבל מובן שלא רצה לעשות כלום לקחת רבקה מבלי לדבר עם המשפחה, ולכן כל הענין הלך דרך המשפחה, כיון שהם התעסקו בשידוכה. ועדיין לא הגיעו להנקודה שבו צריכים לשאול אותה. ורק הם מצד המפשחה הסכימו.

והנה הם ניסו שתתעכב אצלם אבל השליח ביקש מהם שלא
נוֹאמֶר אֲלֵהֶם אֶל־תֵּאֱחָזְרוּ אֵלַי יְהוָה הַצֵּלִים דְּרָכַי שְׁלַחֲנִי וְאַלֶּכָה לְאֲדָנִי:
וכנראה שהם קבלו את דבריו, כמו שקבלו בפעם הראשונה מה' יצא הדבר כמו"כ כאן קבלו את דבריו.
וכיון שהם הסכימו מתפלא רש"י א"כ למה הולכין לשאול את פיה.
וע"ז מתרץ רש"י שהם היו צריכים לשאול אותה, כי אף שהם מסימים אבל אין יכולים לעשות כלום מבלי
לשאול כיון שאין משיאין את האשה אלא מדעתה. ולעיל שהסכימו הי' רק מצידם אבל לפני שהולכים
לשלח צריכים לשאול גם אותה.
וראה בהשיחה שם פירוש הדיוקים "מכאן", ולכאורה גם זה ששינה רש"י מלשון הפסוק "נערה" לאשה,
לכאורה להדגיש שהשאלה הוא לא מטעם שהיתה נערה אלא שכל אשה . ועיין שם בהשיחה שרבקה
היתה בבחינת גדולה]